

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко Т. В. Педагогіка вищої школи. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 312 с.
2. Білоус Н. І. Формування комунікативної компетенції учнів засобами інтерактивного навчання. Українська мова і література в школі., 2020, № 4, с. 56–61.
3. Богданова Г. І. Методика розвитку усного мовлення: Навчальний посібник. Київ: ВЦ Академія, 2017. 240 с.
4. Коваленко О. М. Проектна діяльність як засіб розвитку мовленнєвої компетентності учнів. Педагогічна освіта: теорія і практика. 2019, № 26, с. 80–85.
5. Лесюк М. І. Інтерактивне навчання як засіб розвитку мовленнєвої активності. Педагогіка і психологія, 2019, № 3, с. 35–41.
6. Мацько Л. І. Культура українського фахового мовлення. Київ: ВЦ Академія, 2011. 336 с.
7. Пометун О. І. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. Київ: А.С.К., 2014. 192 с.
8. Савченко О. М. Інтерактивні методи навчання у сучасній школі. Початкова школа. 2018, № 2, с. 47–52.

Лацук Анна

Науковий керівник – доц. Бойчук Мар'яна

СПОСОБИ ТВОРЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ В ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСІ

Вступ. Сучасний інтернет-дискурс є динамічним і надзвичайно продуктивним середовищем для появи нових лексичних одиниць. Інтенсивний розвиток цифрових технологій, соціальних мереж та онлайн-комунікацій спричинив активне поповнення словникового складу мов новоутвореннями, які відображають нові реалії та явища віртуального світу. Інтернет-неологізми вирізняються не лише тематичною новизною, а й оригінальністю словотвірних моделей, що часто виходять за межі традиційних мовних норм. Аналіз неологізації є актуальним для сучасної лінгвістики, оскільки дозволяє простежити тенденції розвитку мови в умовах глобалізованого інформаційного простору та виявити специфіку мовних процесів, притаманних мережевій комунікації.

Метою статті є проаналізувати основні способи творення неологізмів в інтернет-дискурсі, визначити найпродуктивніші словотвірні моделі та охарактеризувати лінгвістичні особливості новітніх лексичних утворень у сфері цифрової комунікації.

Основний текст. Інтернет-дискурс має тісний зв'язок із мовою та її лексичним складом. Він використовує існуючі слова, змінює частоту їхнього вживання, створює нові лексичні одиниці для позначення сучасних явищ, а також надає вже відомим словам нового значення. Усе це сприяє трансформації й розвитку лексичного складу мови.

Дослідники, такі як Л. Кондратюк, Н. Юхновець, В. Марченко, Т. Очеретян, О. Сергєєва та ін., розглядають неологізми як важливий елемент мовної динаміки, що відображає сучасні тенденції розвитку комунікації. Неологізм трактується як лексична одиниця, нове слово чи його окреме значення, а також вислів, що виникли на певному етапі розвитку мови та сприймаються мовцями як нові. До неологізмів належать як загальномовні одиниці, що закріплюються у мовній системі, так і індивідуально-авторські чи стилістичні новоутворення, які функціонують у межах окремого тексту чи мовлення конкретного автора [3, с. 377].

У сучасній лінгвістиці існує низка підходів до вивчення неологізмів, серед яких стилістичний, психолінгвістичний, когнітивний, структурно-семантичний, лексикографічний, денотативний, прагматичний та історичний. Ключовим критерієм у визначенні неологізму є категорія новизни, що розглядається з кількох аспектів. По-перше, це часовий чинник – неологізмами вважаються лексеми, що з'явилися в певний історичний період розвитку мови. По-друге, важливим є мовний простір або середовище функціонування таких одиниць, зокрема їх поширення у певних жанрах або дискурсах [3, с. 18].

Неологізми можуть бути новими: для кількох мовних систем одночасно; для національної мови; для літературної мови; для певної підмови, зокрема професійного жаргону чи терміносистеми; для окремого мовного чи мовленнєвого контексту.

Іншим визначальним фактором виступає тип новизни, який дозволяє розрізняти такі різновиди неологізмів: семантичні інновації – коли слово зберігає свою зовнішню форму, але набуває нового значення; транснамінації – коли новим є лише словесне оформлення, а значення залишається усталеним; власне неологізми – новими є як зовнішня форма слова, так і його семантичне наповнення [6, с. 128].

Аналіз новостворених лексичних одиниць становить суттєву складову лексикологічної науки. Неологізми є віддзеркаленням постійного поступу суспільства та демонструють здатність мови виходити за межі усталених словотвірних моделей. Для того щоб мова залишалася засобом відображення та передачі нових ідей, понять і явищ, виникає потреба постійно оновлювати її структуру та лексичний склад, доповнюючи його новими елементами. Попри це, англійська неологія ще не набула статусу окремої галузі лексичної теорії. У той час як щороку в англійській мові з'являється понад 800 нових слів, що є найвищим показником серед мов світу, науковці змушені зіштовхуватися не лише з необхідністю фіксації цих лексем, а й із потребою їх ґрунтовного аналізу [4, с. 30].

Існує велика кількість прикладів зміни змісту слів, коли на певному етапі розвитку мови нове значення сприймається як неологізм і з часом або закріплюється поряд із уже наявним тлумаченням, або поступово зникає з мовного вжитку.

Неологізми виникають завдяки різним способам творення, кожен з яких має свої характерні ознаки та особливості. Для аналізу ми обрали такі соціальні платформи, як Instagram, TikTok, Threads та Reddit, оскільки саме в цих мережах активно з'являються й закріплюються нові слова, що відображають тенденції онлайн-комунікації.

Фонологічні неологізми формуються на основі звукових поєднань і нерідко сприймаються як штучно створені слова. До цієї категорії умовно належать лексеми, утворені з вигуків чи звукових імітацій. Наприклад, британське сленгове слово *Zizz* (a short sleep; nap [2]; «короткий сон», «дрімота» – наш переклад). Воно імітує характерний звук, що асоціюється зі сном або хропінням, і часто використовується в коміксах чи мультфільмах у вигляді напису *ZZZ*, що передає процес засинання або спокійного сну. У американському сленгу слово *Sis-bombah* (a shout or cheer expressing support [2]; «раз-два-три – вперед!» – наш переклад)

асоціюється з видовищними спортивними подіями, переважно футболом, і має свої витoki у шкільних кричалках для підтримки гравців. Дієслово *to zap* (*to quickly attack or destroy something, especially using a beam of electricity* [1]; «завдати удару чи вистрілити» – наш переклад) спочатку використовувалося як звуковий ефект у графічних коміксах для імітації звуку фантастичної зброї [6, с. 128].

Запозичення відіграють значну роль у збагаченні словникового складу мови, посідаючи помітне місце в англійському лексиконі. Вони стали наслідком активних політичних, економічних і культурних контактів Англії та США з іншими народами. Джерелами запозичень виступили такі мови, як французька, іспанська, італійська, німецька, грецька, португальська та інші європейські мови, що забезпечили понад половину нових слів – близько 52%. Зокрема, слово *schadenfreude*, запозичене з німецької мови, означає «злорадство» – *a feeling of pleasure that you get when something bad happens to someone else* [1] («задоволення від чужих невдач» – наш переклад). Лексема *plethora*, що походить із грецької, вживається у значенні «надмір» чи «велика кількість», а саме *overabundance; large amount* [2] («надлишок; велика кількість» – наш переклад). Слово *kito*, яке описує обман у соціальних мережах і має походження з мови йоруба, зберігає своє первісне значення – *deception; fraud* («обман; шахрайство» – наш переклад) [6, с. 129].

Синтаксичні неологізми формуються шляхом поєднання вже наявних у мові елементів, утворюючи нові мовні конструкції, які збагачують систему лексичних засобів та розширюють можливості вираження думок.

У межах інтернет-дискурсу процес творення неологізмів відбувається завдяки низці регулярних словотворчих механізмів, серед яких особливу активність демонструють такі методи, як конверсія, афіксація, аббревіація, телескопія та словоскладання [5, с. 469].

1. У цифровому середовищі конверсія, яка полягає у переході слова з однієї частини мови в іншу без зміни його форми, поступово поступається іншим продуктивним моделям, однак і досі дає життя окремим новоутворенням. У соціальних мережах зустрічаються приклади перетворення іменників на дієслова, де нова форма легко розпізнається завдяки первинному значенню основи. Так, слово *to leaflet* у віртуальних текстах означає дію з розповсюдження листівок, а *to butterfly* передає безцільне блукання містом, що досить часто фіксується в блогах чи стрічках особистих записів.

2. Найпоширенішим способом продукування неологізмів у віртуальному спілкуванні вважається афіксація, яка дозволяє розширити значення слів завдяки приєднанню до основи різних службових морфем. Саме цей метод є надзвичайно продуктивним у творенні слів, що згодом активно функціонують у мережевому просторі. Суфіксація дозволяє формувати нові лексеми, як-от *texting* (від слова *text* із додаванням суфікса *-ing*), *ageism* ((поєднання основи *age* із суфіксом *-ism*), яке означає *unfair treatment of people because they are old* [1]; «дискримінація за віком» – наш переклад), *millennial* (корінь *millennium* та суфікс *-al*), а також *selfie* (*a photograph you take of yourself* [1]; «селфі» – наш переклад), утворене з компонента *self* і

зменшувального суфікса *-ie*, що стало невід'ємним терміном фотокультури соціальних мереж. Префіксація, як окремий прояв афіксації в інтернет-дискурсі, дозволяє створювати слова на кшталт *interweb*, що поєднує префікс *inter-* з основою *web*, чи *subreddit*, побудоване на злитті префікса *sub-* і власної назви відомої соціальної платформи *Reddit*. Комбінований префіксально-суфіксальний спосіб знаходить своє втілення у словах на зразок *ungendering*, де префікс *un-* та суфікс *-ing* надають слову нового смислового забарвлення, особливо актуального в сучасних дискусіях про гендерну ідентичність у мережі.

3. Абревіація посідає вагомe місце у формуванні неологізмів в інтернет-просторі, адже саме цей спосіб дозволяє максимально економити мовні засоби без втрати змісту, що особливо цінується в умовах обмеженої кількості символів у повідомленнях. Наприклад, такі скорочення як *VCR* (*video-cassette recorder*), *PC* (*personal computer*) чи *MTV* (*Music Television*) стали настільки звичними для користувачів, що їх сприймають як повноцінні мовні одиниці. Такі скорочення, як *IWM* (*If It Were Me*) чи *IMHO* (*In My Humble Opinion*), дозволяють передати зміст стисло, чітко й водночас емоційно забарвлено, не порушуючи загального ритму спілкування в мережі [3, с. 31].

4. Телескопія, як спосіб утворення неологізмів у соціальних мережах, виявляється особливо продуктивною завдяки можливості створення яскравих і лаконічних слів із двох або більше компонентів. Суть цього методу полягає у поєднанні повної основи одного слова та усіченої частини іншого, або ж злитті скорочених частин двох вихідних лексем. На практиці це проявляється в утворенні слів на кшталт *finfluencer* (*finance + influencer – «блогер, який розповідає про фінанси» – наш переклад*), *twindependent* (*twin + independent – «близнюк, який прагне незалежності» – наш переклад*), *gigabit* (*gig + bit – a unit of computer information equal to one thousand million* [1]; «одиниця швидкості передачі даних» – наш переклад), *algospeak* (*algorithm + speak – «заміна слів у соцмережах, щоб уникнути блокування алгоритмами» – наш переклад*), *metaverse* (*cyberspace* [2]; *meta + universe – «віртуальний світ» – наш переклад*), *deepfake* (*deep learning + fake – «штучно створене підроблене відео або зображення» – наш переклад*), а також *cryptojacking* (*cryptocurrency + hijacking – «нелегальне використання пристрою для майнінгу криптовалюти» – наш переклад*).

5. Особливо поширеним явищем в інтернет-дискурсі є словоскладання, коли нові складні лексеми народжуються шляхом поєднання кількох самостійних слів. Такий метод дозволяє створити ємну й водночас смислово багату конструкцію. Слова типу *screenshot*, утворене зі слів *screen* та *shot*, *popur*, створене з фразового дієслова *to pop up* (*to appear, sometimes unexpectedly* [1]; «раптово з'являтися» – наш переклад), чи *meme-worthy*, що поєднує *meme* і *worthy*, є яскравими прикладами того, як словоскладання формує нові лексичні одиниці інтернету.

Соціальні мережі, зокрема *Twitter*, стали майданчиком, де активно функціонують графічні абревіатури, зумовлені обмеженнями кількості символів у повідомленнях. Найбільш поширеними серед них є *DM* (*Direct Message*), *IM* (*Instant Message*), *IDC* (*I don't care*), *IKR* (*I*

know, right?), FYI (For Your Information), HTH (Hope This Helps), IBTD (I Beg To Differ). Ці скорочення настільки увійшли у вжиток, що більшість користувачів не потребують розшифровки їхнього значення [4].

Висновки. У сучасному світі стрімкий розвиток інформаційних технологій та активне поширення соціальних мереж сформували нову реальність, у якій цифрова комунікація стала звичним середовищем для молоді. Це зумовлює потребу у вивченні неологізмів, що виникають в інтернет-дискурсі, адже саме вони збагачують мову новими поняттями та є необхідними для точного розуміння й перекладу текстів різних жанрів. Неологізми в мережевій комунікації відображають сучасні суспільні настрої, тенденції та ментальні особливості користувачів, що робить їх цінним об'єктом лінгвістичного аналізу. Подальше дослідження лексичного значення таких одиниць важливе для кращого розуміння механізмів мовної адаптації у цифровому просторі. Багато з них мають нестабільну семантику, змінюються залежно від контексту або платформи, що ускладнює їх класифікацію та вживання в академічному або професійному дискурсі. Саме тому актуальним є створення корпусів сучасних інтернет-неологізмів, а також формування методик їх аналізу та тлумачення. Усе це сприятиме глибшому осмисленню мовних процесів у цифрову епоху та розвитку лексикографії, перекладознавства й медіалінгвістики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Longman Dictionary of Contemporary English [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.ldoceonline.com/>
2. Oxford English Dictionary [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.oed.com/>
3. Дзюбіна О. І. Особливості утворення та функціонування семантичних неологізмів англійської мови в сфері інтернет-комунікації. Записки з романо-германської філології. 2014. Вип. 2 (33). С. 17–23.
4. Кондратюк Л. М., Юхновець Н. П. Творення та функціонування неологізмів в інтернет-дискурсі (на матеріалі англійської та німецької мов). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. 2024. Вип. 69, т. 1. С. 29-32.
5. Очеретян Т., Марченко В. Особливості функціонування лексичних інновацій у сучасному англійському інтернет-дискурсі. Молодий вчений, 2020. Вип. 11 (87). С. 468-471.
6. Сергєєва О. В. Неологізми у соціальних мережах та способи їх утворення. Актуальні проблеми філології та перекладознавства. 2021. Вип. 22. С. 127-131.
7. Українська мова : Енциклопедія. К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2007. 752 с.

*Кравець Анастасія
Науковий керівник – проф. Задорожна Ірина*

НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДУ КАЛЛАНА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Вступ. З давніх часів мова слугувала інструментом для міжособистісної комунікації. В даний час англійська є мовою міжнародного спілкування, а відтак навчання мовленнєвої взаємодії англійською мовою є актуальною проблемою сучасної освіти.

З лютого 2022 року Україна стикнулася з жорстокістю війни, а українські вчителі змушені шукати можливості для реалізації освітніх потреб в умовах повномасштабного